

ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ ΕΣΧΑΤΙΑΣ
1937 Ο ΝΕΟΣ ΣΚΟΠΟΣ
 ΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ
ΚΑΜΗΛΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΔΟΣ

Ευρέθεις εἰς τὸν Νέον Σκοπὸν, μίαν κομποπολιν παρὰ τὰς Σέρρας, κατέγομαι ἀπὸ ἀμνηστῶν, μὴ γνωρίζων ἀπὸ ποῦ ἢ ἀρχίζω τὰς σημειώσεις μου: ἀπὸ τὰς καμήλων ποὺ εἶδα ἐκεῖ ἢ ἀπὸ ἐνὸς κεράκιου, τὸ ὁποῖον θὰ μπορούσε νὰ φέρῃ τίτλον: «Πῶς ἐξεπήδησεν εἰς τὸ ἀντίστατον σημεῖον τῆς Ἑλλάδος ἕνας συνοικισμὸς τόσο ὑποδειγματικῶς, ὥστε ὁ Ἑσπικισμὸς νὰ φέρῃ ἕως ἐκεῖ ζήνοιας διὰ τὸν ἐπίσημόν του».

Νομίζω, ὅτι τὰ πλοῖα τῆς ἐρήμου μπορούν νὰ χρησιμεύουν ὡς μία καλὴ εἰσαγωγή διὰ τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς τὴν περιχρῆν τῆς οικονομολογίας καὶ τῶν ἄλλων συναφῶν ἐπιστημῶν. Πράγματι αἱ καμήλοι, εἰκοσι πέντε τὸν ἀριθμὸν ἐν ὅλῳ, ἐξερωτίζον εἰς τὸ ὄθος τῆς πλατείας μὲ τοὺς ὄθους των, χωρὶς ν' ἀποτελοῦν πλὴν θέαμα ἀξιοπεριεργον διὰ τοὺς κατοίκους. Δύο μεγάλα σακκιά ἀπὸ ξυλοκάρβουνα ἐκράτουντο ἰσορροπημένα στὰ πλευρὰ κάθε καμήλου.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ

«Ὅταν εἶδα τὸ φόρωμά των, ἐπροσπάθησα ν' ἀνασφύρω ἀπὸ τὴν μνήμην μου ὅσα ἔτυχε ν' ἀκούσω περὶ μεταφορικῶν μέσων ἀπὸ καθηγητῶς τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας ἢ νὰ διαβάσω στὰ ἐγγεγραμμένα των. Δὲν ἐνθυμούμαι ὅμως εἰς τὸ εἰδικόν αὐτὸ κεφάλαιον νὰ ἔγινε ποτὲ λόγος περὶ τῆς καμήλου ὡς μεταφορικοῦ μέσου εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καθ' ἣν ἐποχὴν μετὰ τοὺς σιδηροδρόμους, τὸ αυτοκίνητον καὶ τὸ ἀεροπλάνον, ὁ τόπος ἀπέκτινσε προσάτως καὶ αὐτοαυτοστρέφην, μὴ ἦταν ἀδύνατον νὰ προσοικειωθῶ μὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι ἔβρισκον σήμερον μετὰ ἔξο μὲ εἰς ὅλην τὴν ἀκμὴν τοῦ ὁ ἀναχορισμὸς τῆς καμήλου. Ὅπως ἤρμοζεν, ἐξήγησα συνέντευξιν ἀπὸ τὸν καμηλιέρην. Ὁ ἄνθρωπος ἐδείξε μεγάλην ἐκπληξίν διὰ τὸ ἐρώτημά μου. Μὲ ὅλα αὐτὰ συνηθισμένους ἴσως ἀπὸ τὰς καμήλους του εἰς τὴν ἡμερίαν, ἀπέφυγε νὰ μ' ἐπιτιμήσῃ ἐρωτῶν ποῦ εἶμι».

— Ἡ καμήλας μου (καὶ συγγκαμήλας, κατὰ τὴν Ἀθηναϊκὴν προφορὰν), μοῦ εἶπεν, ἔχουν αἷμα Ἑλληνικόν, διότι γεννήθησαν ἐδῶ. Μονάχα μία μὰς ἔλθεν ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην. Ὅταν γερᾶσον πιά, φοροῦνε. Στὸ ἀναμεταξὺ κάνουμε τὴ δουλειὰ μὲ τῆς ἄλλες, ποὺ μεγάλωσαν. Δὲν εἶμαι ὅμως μονάχα στὰ μέρη αὐτὰ. Ὑπάρχουν, κύριε ἐφημεριδογράφε, καὶ ἄλλοι καμηλιέρηδες. Οἱ περισσότεροὶ δουλεύουν ἐδῶ καὶ πολὺ λίγοι στὰ μέρη τῆς Ἀραβίας.

— Καὶ τί δουλεύετε μὲ τῆς καμήλας;

— Κάνουμε μεταφορὰς ἀνάμεσα Κομοτινῆ, Νιγρίτα καὶ Σέρρας. Τὸ εἶδος μας εἶνε τὰ ξυλοκάρβουνα, ἀλλὰ μεταφέρουμε καὶ σάκρια, αὐτὰ καὶ ὅτι ἄλλο κι' ἂν ἐρωθῆμε. Κάνουμε καλὰς δουλείας.

Ἐνόμισα ὅτι θὰ τὸν ἔφερα εἰς δύσκολον θέσιν, λέγων, ὅτι ἐφ' ὅσον αἱ καμήλοι του, ὅπως εἶνε βέβαιον, δὲν ἤμπορουν νὰ συναγωνισθοῦν τὸ αυτοκίνητον εἰς ταχύτητα, εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἰδίαν μειονεκτικὴν θέσιν καὶ ὑπὸ ἐποψὴν ἀγωγίου. Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος μοῦ ἐράνη πολὺ καλὸς γνώστης τοῦ ζητήματος.

— Ὅ! Μὴ φοβᾶσθε, μοῦ εἶπε, μὴν τύχη καὶ μία μέρα μὰς πνίξῃ τὸ αυτοκίνητον. Ἡ καμήλας εἰς τὸν ἀποδοτικὸν ὅτι δρισκάνται μεταφερόμενα στὴ γῆ. Μονάχα τὸν κέρδιον θὰ μὰς κάνουνε ἐξοδα. Ἐργάζονται ἐκτεταμένον χορτάρι. Δὲν ἔχει περὶ τοῦ λοιποῦ μεγάλο βάρος ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν.

Καὶ ἐκτείνων τὰ χεῖρά του εἰς μίαν εὐρείαν χειρονομίαν μὴ εἶχε τὰ ἀπέραντα βουνὰ καὶ ἐπροσέβατο:

— Τὰ βλέπετε τὰ βουνὰ ἐκεῖ; Εἶνε τῆς Νιγρίτας. Ἐγὼς ἐκεῖ ἐπάνω ὅπου σπινόμεθα τὰ κάρβουνα, τὰ αυτοκίνητον δὲν ἔμπορεῖ ν' ἀνεθῆ. Μονάχα ἡ καμήλας μὰς μποροῦν νὰ σκετασθῶσιν. Ἐτοῖ: δὲν φοβᾶσθε μὴ τύχη αὐτοκίνητον νὰ μὰς πᾶσῃ μίαν ἡμέραν τὸ φῶμα ἀπὸ τὰ γέφυρα.

— Καὶ μ' ἕνα ἀσυγκρότητον ὄρος αυτοπεποιθῆσεως ἔσυρε μὲ δύναμιν τὰ ἦναι μίαν καμήλου. Τὸ ζῶον ἐνόμισα καὶ τ' ἄλλα ἐμνησθήσαν. Οἱ κάτοικοι ἐπλησίασαν τότε διὰ νὰ περιεργασθοῦν καλλίτερα τὰ ξυλοκάρβουνα. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐβλεπα τὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν μεγαλύτεραν δυνατὴν ἐκτασίαν τῆς: μὲ τὰ σύνορα τῆς Σαχάρας. Παρέγινον τὴν πληροφωρίαν αὐτάς, νομίζω, ὅτι ἀποτελοῦν μίαν συμβολὴν διὰ τοὺς εἰδικούς, καλουμένους νὰ προσθέσωσιν καὶ τὴν λησμονημένην καμήλιν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ μεταφορικὰ μέτρα.

Ἡ ΛΑΜΠΡΑ ΚΩΜΟΠΟΛΙΣ

Ἄλλ' ἂν ἀπὸ τὴν ἀκτίνα τοῦ δέλεματός μας ἀποσφύρωμεν τὰ πλοῖα τῆς ἐρήμου καὶ τὸ στρέψωμεν εἰς τὰ πέριξ, δὲν θὰ μὰς εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ δικαιολογήσωμεν τὸν Ἑσπικισμὸν, διότι προκειμένου νὰ δεῖξῃ τί ἡ Ἑλλάς ἐπατέλεσεν ὑπὸ ἐποψὴν ἀγροτικῆς ἐγκατάστασεως, φέρεται ἕως ἐδῶ πρὸς ἐπιπέδον τοῦς ἔθνους Ἀγγλοῦ, Σουηδοῦ, Γάλλου καὶ Ἑσπερίου τῆς Παλαιστίνης. Ἀν οἱ

ἀστικοὶ προσφυγικοὶ συνοικισμοὶ τῶν Ἀθηνῶν περιγράφωσαν πολλὰς φεράς καὶ ἡ ἀριτιότης διὰ τοὺς περισσοτέρους ἐξ αὐτῶν ἐδοκεν ἀφορμὴν νὰ ἐξυμνηθῇ ἡ δύναμις τοῦ Ἑλληνισμοῦ ν' ἀναγεννάται ἀπὸ τὴν τέρραν του, δὲν ἐγνωσθῆ ἀκόμη ἐπαρκῶς διὰ τὸ εὐρύτερον κοινόν ἢ εἰς τ' ἀπόστατα Ἑλληνικὰ ὄρια σχεδὸν τελεία ἀγροτικῆ ἐγκατάστασις. Ἡ κομποπολις Νέος Σκοπὸς εἶνε σήμερον ἕνα λαμπρὸν ὑπόδειγμα τῆς, τὸ ὁποῖον ἀνεδείχθη ἐντὸς δωδεκαετίας.

Ἡ Ἱστορία τῆς

Προτοῦ ἤδη δώσωμεν τὴν σημερινὴν σκιαγραφίαν τοῦ συνοικισμοῦ αὐτοῦ, καλόν εἶνε νὰ παρακολουθῶμεν τοὺς πρόσφυγας τούτου, ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου ἐξεκίνησαν. Ὁ Σκοπὸς, λοιπόν, τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης ἦτο κτισμένος ἀμφιθεατρικῶς εἰς τὰς πλατείας τοῦ λόφου, διὰ μέσου των ὁποῖων διαρρέει ἕνας ποταμὸς. Εἶχε 2 ἀστικὰς σχολὰς, ἕνα νηπιαγωγεῖον καὶ ἕνα παρθενεῖον. Οἱ κάτοικοι του διεκρίθησαν διὰ τὴν ἀγάπην των πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὴν πρῶσον. Πολλὰ σωματεῖα ποὺ εἶχον ὡς σκοπὸν τὴν εὐαισθησίαν, τὴν παράστατον θεατρικῶν ἐργῶν, τὴν ἐνίσχυσιν των σχολῶν, τὴν ἐνθάρρυσιν των σπουδαστων, ἦθουν ἐκεῖ. Ὅταν ἐνηργήθη ἡ ἐκκένωσις τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης ἐγκατέλειψαν τὴν πατρίδα των, φορτώσαντες εἰς ὄχηματά ὅτι ἔμπορεσαν. Μαζὴ μὲ τὰ ἰδικὰ των πράγματα, δὲν ἐληφθον νὰ παραλάβουν καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐσθ' ἀντικείμενα των καῶν των. Κατὰ τὴν περιπλάνησιν των ἐντεύθεν τοῦ Ἐβρου παρεκλούθησαν καὶ ἀπὸ τὰ πρῶμιά των. Ὅταν ἐβῆσαν εἰς τὴν Ἀλεξανδρουπολιν, εὐρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκποιήσωσιν τὰ παίμνιά των. Ἀπ' ἐκεῖ διεσκορπίσθησαν καταμεμηθέντες εἰς διαφόρους περιερείας.

Ἡ ἀναγέννησις

Ἐτοῖ, λοιπόν, ἐβῆσαν ὁ Σκοπὸς ὡς μία κοινότης, τῆς ὁποίας τὰ μέλη διετήρουν γνῶσεως καὶ ἐξοῦσαν εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν ἀμοιβαίας ἀγάπης ἐπὶ ἀλληπαλλήλους γενεάς. Οἱ Σκοπιανοὶ θὰ διελθον, λοιπόν, μέσα στήν μεγάλην προσφυγικὴν χοάνην, ὥστε νὰ γάσωσιν τὴν καταγωγὴν των: θὰ ἐστεροῦντο τῆς καθημερινῆς ἀναμεταξὺ των ἐπαφῆς ποὺ γεννᾷ τὴν συμπάθειαν καὶ δίδει ἀξίαν εἰς τὴν ζωὴν; Ὅχι. Κάτι τι ὀμίλησε στήν ψυχὴν των. Σκορπισμένοι καὶ ἀπομακρυσμένοι δὲν ἔπαυσαν νὰ κατέχωνται ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἰδέαν: Πῶς ν' ἀναστήσωσιν ὅλοι μαζὴ τὴν γνησιν μὴτρῶν πατρίδα των. Μία ἐπιτροπὴ συνῆσθη τότε καὶ περιῆλθεν ὅλα τὰ μέρη ὅπου οἱ Σκοπιανοὶ εἶχον μίαν προσωρινὴν ἐγκατάστασιν. Πρὸς ὅλους αὐτοὺς εἶπεν: Ἐλάτε τώρα σ' ἕνα ὄψωμα τὰ στὰς Σέρρας. Ἐκεῖ θὰ ξανακάνομε ὅλοι μαζὴ. Θὰ κυττάζομε νὰ ἐξαναφέρωμε τὴν παλαιὰ εὐτυχία μας. Οἱ ἀκούοντες δὲν εἶχαν ἀνάγκην

ἀπὸ περισσότερα λόγια. Ὅλοι οἱ συμπατριῶται ἐμαζεύθησαν τότε ἐπάνω στὸ ἴδιον ὄψωμα. Ἦρχισαν μὲ θάρρος τὴν κοινὴν προσπάθειαν. Ἐτοῖ ὁ Νέος Σκοπὸς ἐπέτυγεν ἐντὸς δώδεκα ἐτῶν νὰ εὐτυχήσῃ καὶ νὰ δοκτωλοδεικτικῆς σήμερον ὡς ὑπόδειγμα. Ἄλλ' ἐνθ' ὅλοι ἐξεκίνησαν ἐξισωμένοι ἀπέναντι τῆς ἀβίτητος, εἰς τὸ σημερινόν τέμμα των, εὐρίσκοντο εἰς διαφόρους ἀποστάσεις ἀναμεταξὺ των. Μία μόνη δωδεκαετία ἔβασε διὰ ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ πρωτοβουλία, ἡ φιλεργία καὶ ἡ εὐφραία δίδουν δικαιώματα πρωτοπορίας. Ἄλλὰ περὶ ὅλων τούτων εἰς τὸ προσεχές.

Κ. ΓΕΝΝΙΩΤΗΣ

ΔΑΝΕΙΑ ἐνοπόθηκα χορηγεῖ ἡ ΝΕΙΣΤΙΚΗ. Ἐπίσης προσφέρει ἕνα ὑπόθηκον. Σταθίον 25. Τηλ. 9.

ΑΠΡΟΣΕΚΤΟΥΣ ἀνιψοὶ καὶ κλητεῖς, ἐστέρους καὶ παντ' ἀνόμηλα καὶ καθοστερημένα π' ἀφιέμενοι πρὸς θεοπροσίαν καὶ ὁ εἰδικαίους εἰς τὴν Θεοπροσίαν ἐκχωρῶν κατήγηγῆς, π' ἀνιψοὶ καὶ κλητεῖς, π' ἀνιψοὶ καὶ κλητεῖς. Παναγ. Ν. 157.

ΠΙΑΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ τῶν καλλίτερων Γερμανοῦ εὐρίσκοντο μόνον εἰς τὴν Καστὴν, Σταθίον 25. Τηλ. 9.

ΠΙΑΝΟ μετὰ ὄργανον καὶ ἄλλα. Ἐξοδὸν 157.

ΚΟΜΜΩ γόντος ἀνοσοῦ καὶ κλητεῖς, ἐστέρους καὶ παντ' ἀνόμηλα καὶ καθοστερημένα π' ἀφιέμενοι πρὸς θεοπροσίαν καὶ ὁ εἰδικαίους εἰς τὴν Θεοπροσίαν ἐκχωρῶν κατήγηγῆς, π' ἀνιψοὶ καὶ κλητεῖς, π' ἀνιψοὶ καὶ κλητεῖς. Παναγ. Ν. 157.

ΠΙΑΝΟ μετὰ ὄργανον καὶ ἄλλα. Ἐξοδὸν 157.

ΚΟΜΜΩ γόντος ἀνοσοῦ καὶ κλητεῖς, ἐστέρους καὶ παντ' ἀνόμηλα καὶ καθοστερημένα π' ἀφιέμενοι πρὸς θεοπροσίαν καὶ ὁ εἰδικαίους εἰς τὴν Θεοπροσίαν ἐκχωρῶν κατήγηγῆς, π' ἀνιψοὶ καὶ κλητεῖς, π' ἀνιψοὶ καὶ κλητεῖς. Παναγ. Ν. 157.

ΤΟ ΘΑΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΚΟΠΟΥ

ΠΩΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ

Η ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΑ

ΚΑΙ ΤΗ

Πώς ο Νέος Σκοπός, η προσω-
πική παρά τας Σέρρας κοινόπολις,
περί τής οποίας έγραφα εις προη-
ρούμενον σημείωμά μου, εξεπήδησεν
υπό την γήν και επέτυγεν εντός δω-
δεκαετίας μίαν σχεδόν πλήρη οργα-
νωσιν, ώστε σήμερα να επιδεικνύο-
νται ως υπόδειγμα υπό των αρμοδίων
εις τους ξένους: Η μελέτη των φά-
σεων τής προόδου που επέρασαν ημι-
πορεί να τροποδοτήση την άπειριαν
των επιστημών, τας οποίας έσοφισθη
ή ανθρωπίνη διάνοια— από την άρ-
χειολογίαν αίφνης, μέχρι τής σημε-
ρινής οικοδομικής τέχνης. Πράγμα-
τι τα προβλήματα, τα οποία ανακύ-
πτουν κατά την γέννησιν ενός μικρού
κόσμου ανθρώπων δεν είναι ολιγώτε-
ρον σπουδαία υπό έποψιν ενδιαφέρον-
τος και έκτάσεως από εκείνα, τα ό-
ποια δημιουργούνται, όταν έρχεται
εις την ζωή ένας μεγαλύτερος κό-
σμος, ένα έθνος ή ένα κράτος.

Και άφου πολλά έπιστήμια έχουν
εδώ τό μεριδίον των, ως άρχισομεν
από την ματευτικήν. Διότι όπως ή
γέννησις ενός πλάσματος συνοδεύεται
από τον πόνον, και εις τό ύψωμα αύ-
τό όπου ειδε την ζωήν ή κομπούλις,
αί λύπαι και τά βάσανα εκράτησαν
επί πολύν καιρόν. Φαντασθήτε, λοι-
πόν, τους ανθρώπους εκεί, συνοδευο-
μένους με τά όχημά των και φέ-
ροντες ελάχιστα πράγματα από όσα
κατάρθησαν να περιώσουν. Έρρι-
ψαν ένα έλεμμα ολόγυρά των— εις
τά βουνά και έπειτα εις την περιέ-
ρειάν των. Τό ψύχος ήρχετο από άν-
τικυρ και τά έλη τους περιέβαλλαν.
Η επιτροπή έδωκε μ' όλα ταύτα
θάρος και όλοι έστεναρμένοι υπό
σκηνάς, ετέθησαν άμέσως επί τό έρ-
γον. Έφτισαν τουέλα από χώμα και
επήραν καλάμια από τά έλη. Με τό
ύλικόν τουτο έστησαν καλύβας, με
την πεποιθήσιν εις την ψυχήν, ότι τά
πρωτόγονα αύτά ένδιατηματα θα
τους επέτρεπαν να ξεκινήσουν μίαν
ημέραν δι' ένα πολύ καλλίτερον μέ-
λον. Η μεγάλη πατρίς συγχρόνως
τους ήλθεν επίκουρος.

Εδω
22/10/77

κογένειαν, έλεγε, θα πάρτε την ευ-
λειαν αυτήν, τα καρριά αυτα, το
τσιμέντο αυτό, τό άροτρο αυτό και
ένα θώδι. Αλλά προσέξατε. Θα δώ-
σετε τό θώδι σας και εις τον γείτο-
νά σας και έτσι μαζί και τά δύο θα
οργώσουν από κοινού τά χωράφια
σας. Έδου έπειτα ό κλήρος που θα
καλλιεργήσετε και τά προϊόντα του
όλα θα εινε μίαν ημέραν δικά σας.

Κάθε οικογένεια έπαυρε τότε ό,τι
τής εδίδεν ό Έποικισμός και επεδί-
ετο με ζήλον εις τό έργον τής έγ-
καταστάσεως τής. Οι άνθρωποι δεν
εγνωρίζαν την εποχήν εκείνην ανά-
καυσιν. Άλλοι έτρεχαν στα χωρά-
φια και άλλοι έβοηθούσαν στο στήρι-
μον μιάς μονιμοτέρας κατοικίας.
Άλλά τά μεγάλα βάσανα δεν έλει-
ψαν άκόμη.

Τά έλη, μάς ειπεν ό κ. Καπί-
στρας, ένας τύπος ιατρού, όπως τον
περιέγραφεν ό Μπαλζακ και ό ό-
ποιος έζησε την σταδιοδρομίαν τής
κομπούλεως από την εποχήν τής ι-
δρύσεώς τής, μάς παρεμόνευαν κα-
θημερινώς με τους πυρετούς των.
Επί πλέον ό Στρομών πλημμυρών,
εφθανεν εις τά κράσπεδα τής κομ-
πούλεως, σπειρών την κατατροφήν εις
τά καλλιεργημένα χωράφια της. Μ'
όλα ταύτα κανείς δεν έχασε τό θάρ-
ρος του. Τα μεγάλα έργα ήλθαν δια
να περιερίσθω τον Στρομόνα, ώστε
να μη επληκίσει πλέον ως φόβη-
τρον και συγχρόνως εεργάσαντο όλα
σχεδόν τά έλα, ώστε οι πυρετοί των
να μην ασκούν την κακοποιάν των
εις την άρχικην έκτασιν των. Η δι-
ανομη των κληρών έπειτα συντελέ-
σθη όριστικώς. Και όλοι οι κάτοικοι
σήμεραν δέονται πλέον δια την αύρι-
ον, δεν κατέγονται παρά μονάχα από
ένα πόθον: πώς να καλλιεργήσουν
καλλίτερον την γήν, δια να έχουν
μεγαλειτέραν απόδοσιν.

Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Άλλ' οι κάτοικοι δεν παρέλειψαν
να σκεθούν και ό,τι απαιτείται δια
την ομαδικήν βελτιώσιν των. Έκτι-
σαν μίαν εκκλησίαν και μίαν σχολήν,
αί οποια από τό ύψος τής πλατειάς
όπου εύρίσκονται, επιδεικνύουν εις πο-
λύ μακρυνήν απόστασιν την φιλοπονί-
αν, την αγάπην προς τά γράμματα
και την ευσεβείαν των. Η Σχολή έ-
κόστισεν άνω του ήμισους εκατομμυ-
ρίου δραχμών. Τα τέσσαρα πέμπτα
του ποσού τουτου απεστάλησαν εις Α-
μερικής υπό των εκεί εγκατεστημέ-
νων πατριωτών. Φοιτούν μαθηταί ά-
νω των πεντακοσίων. Οι κάτοικοι έ-
πειτα δια προσωπικής εργασίας έ-
χάραξαν και έστρωσαν τρεις δρό-
μους, οι οποια διασχίζουν την κομ-
πούν.

Πρό όλίγου καιρού είχαν την ευ-
χαρίστησιν να διαπιστώσουν, ότι έθε-
μελίωσαν την πατρίδα των επάνω
εις μίαν άρχικην Έλληνικην πόλιν.
Πράγματι μία μαρμαρίνη πλάξ, εις
την οποίαν εινε σημειωμένα όνόμα-
τα όπως ό Δισκουρίδης, ή Μαινάς
κλπ κηώς και άλλων καλλι-
στηνών, έβρισκοντο εντός τής πό-
λεως.

Θεών, άρχαία λυγία και αναθήμα-
τα που εύρέθησαν κατά τας εκτακτάς
θεμελίωσιν, πιστοποιούν την εκεί ύπαρ-
ξιν παλαιού Έλληνικού συνοικισμού.
Πώς οι σημερινοί κάτοικοί του να
μην εινε ευχαριστημένοι διότι συνε-
χίζουν τό έργον παλαιών συμπατριω-
τών, των οποίων τά καλλιτεχνικά
εύρηματα προδίδουν ένα σημαντικόν
πολιτισμόν;

Ός γεωργοί καλλιεργούν σημε-
ρον σίτον, βαμβάκα, όσπρια και όλι-
γην σικάλιν. Διατί όμως και την σί-
καλιν; Διότι, όπως μου ειπαν, εινε
μία παράδοσις τής παλαιάς πατρι-
δος των. Την εκκαλλιεργούσαν εκεί
κατά προτίμησιν και εινε πολύ γνω-
στός ό άστεισμός που τους άνηθύ-
νετο. Άντι ν' άπαντήσουν απ' ευθεί-
ας εις τό ερώτημα περί τής καταγω-
γής των, τους εζητείτο άπλως να
δείξουν τό μαχαίράκι, με τό οποίον
έκοθαν τό σικαλίσινο ψωμί των και
εις τό οποίον τουτο άφήνει πάντοτε
καλλιημένα άπομεινάρια.

ΠΩΣ ΑΜΟΙΒΕΤΑΙ Η ΕΡΓΑΣΙΑ

Κάθε οικογένεια Σκοπιανών έχει
σήμεραν τό σπίτι τής, περιστοιχι-
σμένον από δένδρα, μικρόν κήπον και
μεγάλην αύλήν. Άλλ' ή αύξησις των
κατοίκων εντός μιάς δωδεκαετίας
εινε πολύ αισθητή. Δια τουτο οι ά-
λωνότοποι θα μεταβλήθω συντόμως
εις οικόπεδα και πολλά σπίτια ήρ-
χισαν να κτίζονται διάφορα. Έπει-
τα άξιον σημειώσεως εινε και τό γε-
γονός τουτο. Όλοι εξέκίνησαν από
την ιδίαν οικονομικην άφετηρίαν.
Εύρισκονται όμως εις άμισον γραμ-
μήν από τό σημερινόν τέρμα των.
Διατί άρά γε; Διότι επενήργησαν
και εδω ή εργατικότητα, ή επίνοια
και ή επιμονή. Μαύ άνέφεραν ένα
παράδειγμα.

Ήταν ένα έράδν. Πολλοί έφρευ-
γαν από τό καφενεϊόν δια τά σπίτια
των. Ένας ήκουσε τότε μίαν κου-
κουβάγιαν. Είπεν άμέσως εις ό-
λους: Κακό μήνυμα εινε τουτο. Ά-
πόψε θα βρέξη πολύ.

Και χωρίς να σταθ ή ούτε στιγμήν
έτρεξε στο χωράφι, παραλαβών και
όλην την οικογένειάν του. Ειργάσθη
όλην την νύκτα και περιεμάζεψεν ό-
λο τό χόρταρι του. Μόλις ετελείωσεν
ή εργασία ήνοιξαν οι καταρράκται
του ούρανού. Τό χαρτάρι του όμως
ήτο πλέον προσυλαγμένον. Οι άλλοι
έχασαν τά ιδικά των. Αυτός μόνος
επραγματοποίησε τότε ένα μεγάλο
κέρδος και σήμεραν εμφανίζεται έ-
νας από τους ισχυρούς οικονομικώς
του τόπου. Άλλά και πόσα άλλα τέ-
τοια παραδείγματα ύπάρχουν άνόμη
που δείχνουν, ότι ή πρωτοβουλία και
ή φιλεργία εινε πρωτεύοντες παρά-
γοντες δια την ευημερίαν ενός έθ-
νοσ όποιος έχει προικισθή με αύτά.

— Και έχετε κανέν πλάστον;
ήρώτησα τον πρόεδρον.

— Βεβαίως, μου απήντησεν. Έ-
χομεν άνόμη πολλά να επιτελέσω-
μεν εις την πατρίδα μας. Άλλ' οι
πόσοι μας εινε ολιγώσταί. Δεν γυ-

Νέο Σκωτία

Χαίρετα υγιών Σκωτων

Συ. Βήμα. 1930 Μαΐο 23

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΚΩΤΟΥ

ΠΩΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ

Πώς ο Νέος Σκωτός, η προσηγορική παρά τας Σέρρας κομμόπολις, περί της οποίας έγραφα εις προηγούμενον σημείωμά μου, εξεπήδησεν από τήν γήν και επέτυχεν εντός δωδεκαετίας μίαν σχεδόν πλήρη οργανώσιν, ώστε σήμερον να επιδεικνύεται ως υπόδειγμα υπό τών αρμοδίων εις τούς ξένους; Η μελέτη των φάσεων της πρόοδου που έπέρασεν ήμπορεί να τροποθήσῃ τήν άπειρίαν των έπιστημών, τας οποίας έσορήθη ή ανθρωπίνη διάνοια— από τήν αρχιολογίαν αίφνης, μέχρι της σημερινής οικοδομικής τέχνης. Πράγματι τὰ προβλήματα, τὰ οποία ανακώπτουν κατά τήν γέννησιν ενός μικρού κόσμου ανθρώπων δεν είνε ελιγώτερον σπουδαία υπό έποψιν ενδιαφέροντος και έκτάσεως από εκείνα, τὰ όποια δημιουργούνται, όταν έρχεται εις τήν ζωήν ένας μεγαλύτερος κόσμος, ένα έθνος ή ένα κράτος.

Και αφού πολλά έπιστημια έχουν έδω τό μερίδιόν των, ας αρχίσωμεν από τήν κοινοτικήν. Διότι όπως ή γέννησις ενός πλασματος συνοδεύεται από τόν πόνον, και εις τό ύψωμα αυτό όπου είδε τήν ζωήν ή κομμόπολις, αί λύπαι και τὰ δάσανα εκράτησαν επί πολύν καιρόν. Φαντασθήτε, λοιπόν, τούς ανθρώπους εκεί, συνοδευόμενους με τὰ όχημά των και φέροντάς ελάχιστα πράγματα από όσα κατορθώσαν να περισώσουν. Έρριψαν ένα έλεμα όλόγουρά των— εις τὰ βουνά και έπειτα εις τήν περιφέρειάν των. Τό φύγος ήρχετο από άντικρυ και τὰ έλη τους περιέβαλαν. Η έπιτροπή έδωκε μ' όλα ταύτα θάρρος και όλοι εξαγασμένοι υπό σκηνάς, έτέθησαν άμέσως επί τό έργον. Έρτισαν τούβλα από γαιμα και έπηραν καλάμια από τὰ έλη. Με τό ύλικόν τούτο έστρεψαν καλύβας, με τήν πεποιθήσιν εις τήν ψυχτήν, ότι τα προτόγωνα αυτά ενδίαιτημάτα θα τους έπέτρεπαν να ξεκινήσουν μίαν ημέραν δι' ένα πολύ καλλίτερον μέλλον. Η μεγάλη πατρίς συγγενούς τους ήλθεν επίκουρος.

Η ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

— Έστεις που άποταλείτε μίαν οικογένειαν, έλεγε, θα πάρατε τήν ευλογίαν αυτήν, τὰ καρριά αυτά, το τσιμέντο αυτό, τό άροτρο αυτό και ένα δώδι. Αλλά προσέτατε. Θα δώσετε τό δώδι σας και εις τόν γείτονά σας και έτσι μαζί και τὰ δύο θα όργώσουν από κοινού τὰ χωράφια σας. Ίβου έπειτα ό κληρος που θα καλλιεργήσετε και τὰ προϊόντα του όλα θα είνε μίαν ημέραν δικά σας.

Κάθε οικογένεια έπαιρνε τότε ό,τι της έδιδεν ό Έποικισμός και επιδίωκετο με ζήλον εις τό έργον τής εγκαταστάσεώς της. Οι άνθρωποι δέν άγνωρίζαν τήν έποχή εκείνην άνάγκαισιν. Άλλοι έτρεχαν στά χωράφια και άλλοι έδουλοούσαν στά στήσιμον μιάς μονομιωτέρας κατοικίας. Αλλά τὰ μεγάλα δάσανα δέν έλειψαν άκόμη.

— Τά έλη, μάς είπαν ό κ. Καπίστρας, ένας τύπος Ιατρού, όπως τόν περιέγραψεν ό Μπαλζαν και ό όποιος έζησε τήν σταδιοδρομίαν της κομμόπολεως από τήν έποχή της ιδρύσεώς της, μάς παρεμόνευαν καθημερινώς με τούς πυρετούς των. Έπί πλέον ό Στρυμών πλημμυρών, έφθανε εις τὰ κραπέδα της κομμόπολεως, σπείρων τήν κατατροπήν εις τὰ καλλιεργήμενα χωράφια της. Μ' όλα ταύτα κανείς δεν έχασε τὰ θέρμας του. Τὰ μεγάλα έργα ήλθαν δέν να περιορίσουν τόν πεισμόν, ώστε να μη εμφανίζεταί πάλιν ως φάσματρον και συγγενώς εξαφανίσαν όλα σχεδόν τὰ έλη, ώστε να πυρετού την να μην ασκούν τήν καταποσίαν εάν εις τήν αρχικήν έκτασιν των. Η εξαφανισί των κληρών έπειτα συντέλεσθη οριστικώς. Καθ' όλοι οι κάτοικοι σήμερον δέσφασι πλέον διά τήν αύριον, δέν καταγγόνται παρά μοναχα από ένα πρόβλημα, πώς να καλλιεργήσουν καλλίτερον τήν γήν, δια να έχουν μεγαλύτεραν απόδοσιν.

Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

‘Αλλ’ οι κάτοικοι δέν παρέλειψαν να σκεφθούν και ό,τι απαιτείται διά τήν ομαδικήν βελτιώσιν των. Έκτισαν μίαν εκκλησίαν και μίαν σχολήν, οι όποια από τό ύψος της πλειτείας όπου εύρίσκονται, επιδεικνύουν εις πολύ μακροτήν άπόστασιν τήν φιλοποσίαν, τήν αγάπην προς τὰ γράμματα και τήν ευσεβείαν των. Η Σχολή εκκτίσεν άνω του ήμισους εκατομμυρίου δραχμών. Τά τέσσαρα πέμπτα του ποσού τούτου άπεστάλησαν εις Αμερικής υπό τών εκεί εγκτεστικέων πατριωτών. Φοιτούν μαθηταί άνω των πεντακόσιων. Οι κάτοικοι έπειτα δια προσωπικής εργασίας έχάρασάν και έστρωσαν τρεΐς δρόμους, οι όποιοι διασχίζουν τήν κομμόπολιν.

Πρό όλίγου καιρού είχαν τήν ευχαρίστησιν να διαπιστώσουν, ότι έθεμελιώσαν τήν πατρίδα των επάνω εις μίαν άρχαίαν Έλληνικήν πόλιν. Πράγματι μία μαρμαρίνη πλάξ, εις τήν οποίαν είνε σημειωμένα όνόματα όπως ό Διοσκουρίδης, ή Μανίνας κλπ., καθώς και όριστι κεραμικά

θεών, άρχαία λυχνία και αναθήματα που εύρέθησαν κατά τας έσκαφάς θεμελίων, πιστοποιούν τήν εκεί ύπαρξιν παλαιού Έλληνικού οικουισμού. Πώς οι σημερινοί κάτοικοί του να μην είνε ευχαριστημένοι βίοντες συνεχίζον τό έργον παλαιών συμπατριωτών, τών οποίων τὰ καλλιτεχνικά έργματα προδίδουν ένα σημαντικό πολιτισμόν;

Ός γεωργοί καλλιεργούν σήμερον σίτον, δάβακα, όσπρια και όλιγγην σίκαλιν. Διότι όμως και τήν σίκαλιν; Διότι, όπως μου είπαν, είνε μία παράδοσις της παλαιάς πατρίδος των. Τήν εκκαλιεργούσαν εκεί κατά προτιμήσιν και είνε πολύ γνωστός ό άσπειρισμός που τούς άπνηθύνατο. Αντί ν' άπαντήσουν άπ' ευθείας εις τό έρώτημα περί της καταγωγής των, τούς έζητείτο άπλώς να δείξουν τό μαχαίράκι, με τό όποιον έκοψαν τό σικαλιστό όσμί των, και εις τό όποιον τούτα άφήνει πάντοτε καλλημένα άπομνηστικά.

ΠΩΣ ΑΜΟΙΒΕΤΑΙ Η ΕΡΓΑΣΙΑ

Κάθε οικογένεια Σκωτιανών έχει σήμερον τό σπίτι της, περιτοιμωμένον από δένδρα, μικρόν κήπον και μεγάλην αύλήν. Αλλά ή αύτήσις των κατοικιών εντός μιάς δωδεκαετίας είνε πολύ εϊσθητή. Διά τούτο οι άλιονότοποι θα μεταβληθούν συντόμως εις οικοπέδα και πολλά σπίτια ήρχισαν να κτίζονται δίωραρα. Έπειτα αξιον σημειώσεως είνε και τό γεγονός τούτο. Όλοι ξεκίνησαν από τήν ίδιαν οικονομικήν άρεσθρίαν. Εύρίσκονται όμως εις άνισον γράμμην από τό σημερινόν τέμας των. Διότι άρά γε; Διότι επενήργησαν και έδω ή εργατικότητα, ή επίνοια και ή επιμονή. Μου άνέφεραν ένα παράδειγμα.

Ήταν ένα έράδι. Πολλοί έρευνησαν από τό κρεανείον διά τὰ σπίτια των. Ένας ήκουσε τότε μίαν κουκούδαίαν. Είπεν άμέσως εις όλους: Κακό μήνυμα είνε τούτο. Άπόψε θα έρέξη πολύ.

Και χωρίς να σταθή ούτε στιγμήν έτρεξε στό χωράφι, παραλαβών και όλην τήν οικογένειάν του. Είργασθη όλην τήν νύκτα και περιεμάχησεν όλο τό γρότάρι του. Μόλις έτελείωσεν ή εργασία ήνοιξαν οι καταρράκται πρό ουρανού. Τό χωράφι του όμως ήτο πλέον προσφυλαγμένο. Οι άλλοι έχσαν τὰ ίδια των. Αυτός μόνος επραγματοποίησε τότε ένα μεγάλο κέρδος και σήμερον εμφανίζεται ένας από τούς ισχυρούς οικονομικούς του τόπου. Αλλά και πόσα άλλα τέτοια παραδείγματα ύπάρχουν άκόμη που δείχνουν, ότι ή πρωτοβουλία και ή φιλεργία είνε πρωτεύοντες παράγοντες διά τήν ευημερίαν εκείνου, ό όποιος έχει προικισθή με αυτάς.

— Και έχγε κανέν παράπονον; ήρώτησα τόν πρόεδρον.

— Βεβίως, μου άπήνητησεν. Έρχομεν άκόμη πολλά να επιτελέσωμεν εις τήν πατρίδα μας. Αλλά οι πόροι μας είνε όλιγοστοί. Δεν γυ-

ρούμεν όμως να μάς εύπλαγκισθή κανείς δι' αυτό. Άπλώς θέλωμεν δικαιοσύνην. Υπάρχουν κοινότητες όλόγουρά μας, όπως είνε ή Πεπονιά, τό Ψυχικό και τό Νεοχώριον, που φορολογούν χωράφια εύρισκόμενα εντός τών όρίων της ίδιας μας κοινότητος. Φορολογούν 26 χιλιάδες στρέμματα και ήμεις μόνον 12 χιλ. Ημείς και περισσότεροι εϊμεθα και τὰ στρέμματα είνε δικά μας. Είνε δικαίον τούτο; Σας παρακαλώ διακηρύξατε τήν μεγάλην αυτήν άδικίαν από μάς γίνεται.

Μου ήταν άδύνατον να μην δώσω τήν υπόσχεσιν αυτήν εις τόν πρόεδρον μιάς τούτων εργατικής κοινότητος.

K. ΓΕΝΝΙΩΤΗΣ

Ζητούνται

ΖΗΤΕΙΤΑΙ έσποινί; έως 17 μαθητευομένη, δια γραφέων. Μισθός άρχ. και ποσοτά. Σταθίου 28.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ πάνω προς έσοφορία; Σταθίου 28, άρ. γ' φωνου 29.841.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ νεαρά ή άρχ. έργο οικογενείας. Μισθός ήμισυ. Πληροφορία: Μ. Τζέσπουλον, Παναπιστήμιον.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ έσποινί; έργο οικογενείας. Μισθός ήμισυ. Πληροφορία: Μ. Τζέσπουλον, Παναπιστήμιον.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ έσποινί; έργο οικογενείας. Μισθός ήμισυ. Πληροφορία: Μ. Τζέσπουλον, Παναπιστήμιον.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ έσποινί; έργο οικογενείας. Μισθός ήμισυ. Πληροφορία: Μ. Τζέσπουλον, Παναπιστήμιον.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ έσποινί; έργο οικογενείας. Μισθός ήμισυ. Πληροφορία: Μ. Τζέσπουλον, Παναπιστήμιον.